

Drammen og planene - hvordan forstår og forvalter vi dem sammen?

Lunsjsamling folkevalgte 17.12.2024

Programmet

Velkommen, samarbeidet med SITRAP

1. Introduksjon og bakgrunn

«Hvordan snakker vi om byen som forvaltningsoppgave?
Helhet, råmaterialer, sammensetning»

v/ Marius Grønning
NMBU/SITRAP

2. Gjennomgang og refleksjon

«Hva betyr det i vår (plan)sammenheng?
Hva åpner vi for å utvikle på hvilke betingelser,
hvordan henger det sammen?»

v/Lene Basma PhD

2. Hva betyr dette i vår (plan)sammenheng?

Gjennomgangen og diskusjonen tar utgangspunkt i:

Hovedstrategiene våre:

Flerkjernetankegangen
Fortetting langs kollektivaksene

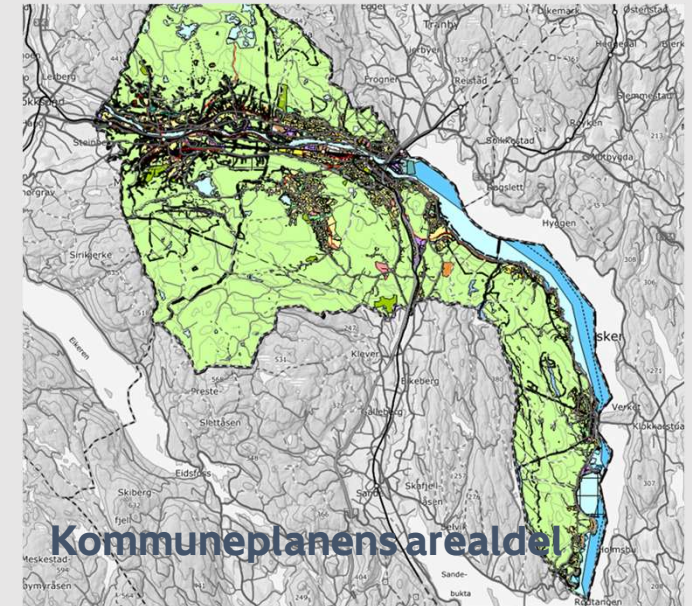
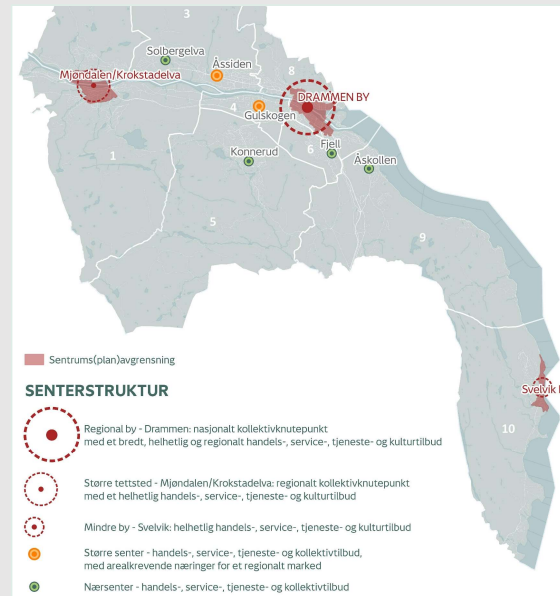
Tre ulike «hovedmaterialer»:

Småhusområdene
Sentrumsområdene
«mellom» : omdanning og fortetting

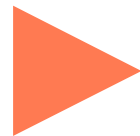
Hoved«bestanddelene»:

Bebyggelsesstrukturen
Transportstrukturene
Fritids-/aktivitetsstrukturene

Bakgrunn Sammenhengene i rammeverket

Overordnet arealstrategi

Vedtatt senterstruktur
Flerkjernet utvikling &
fortetting langs kollektivaksene

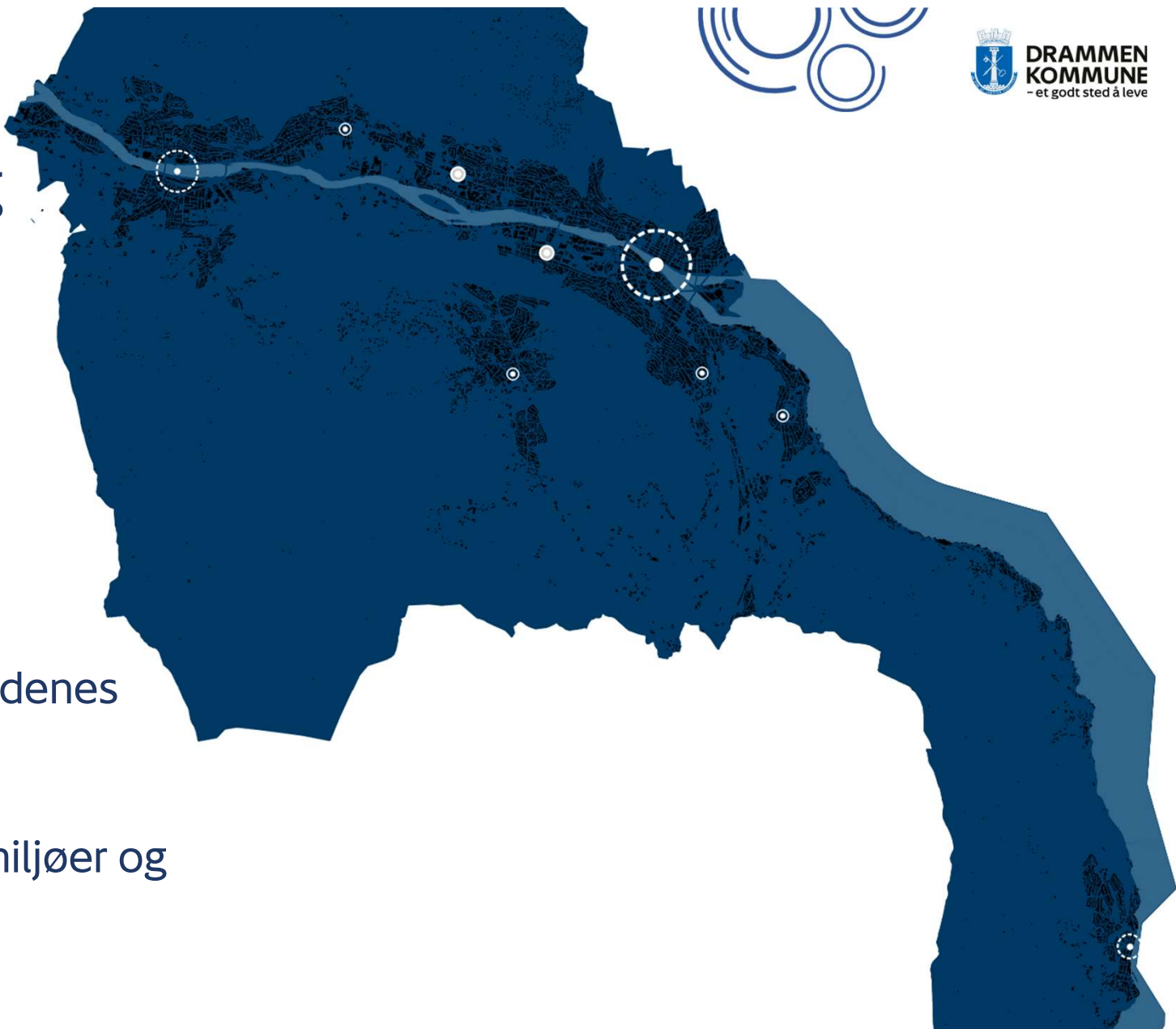

Operativt styringsverktøy

Hovedstrategiene

Flerkjernet utvikling

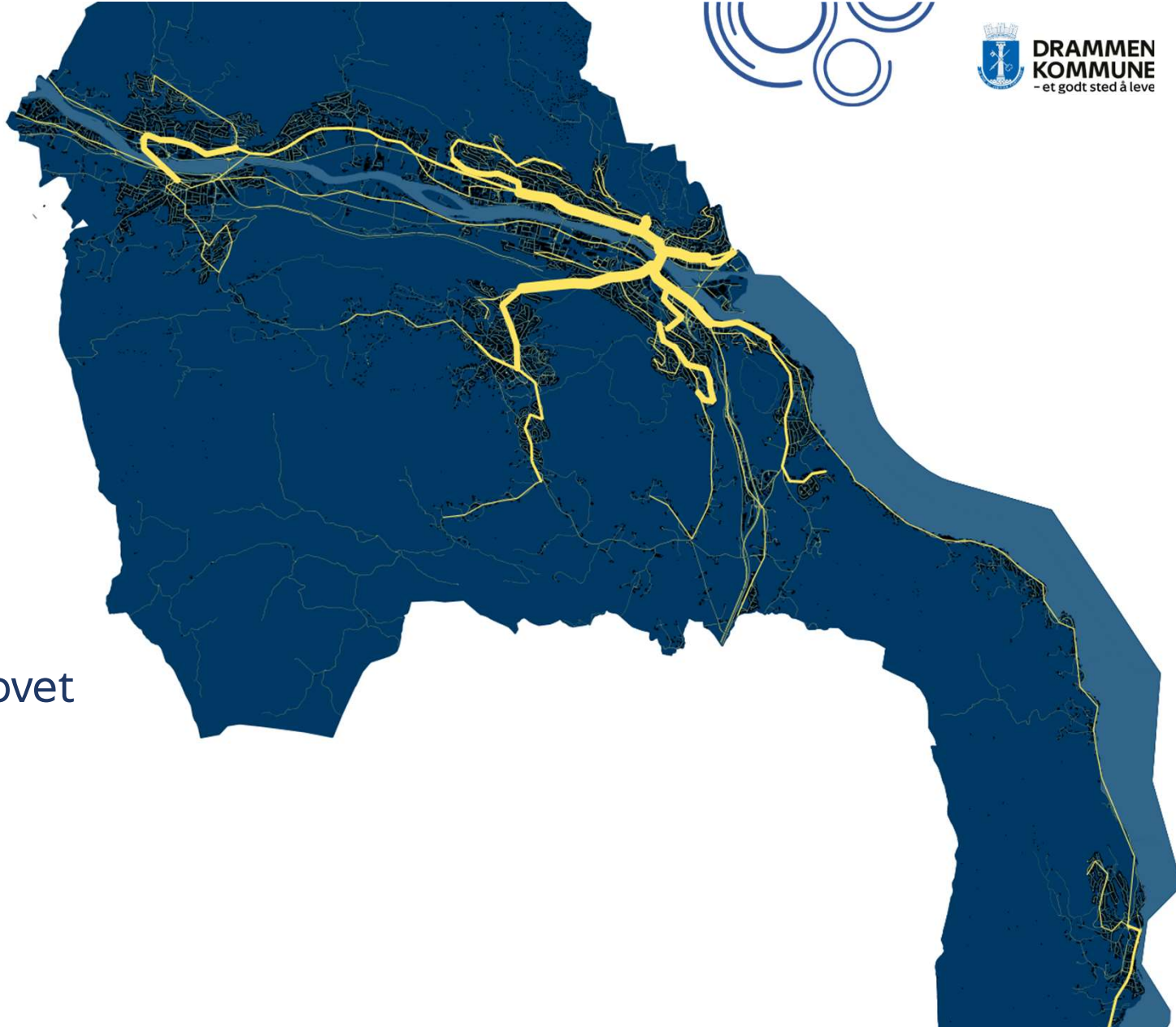
- Fortetting av eksisterende tettsteder
- Stedsutvikling basert på stedenes særpreg og kvaliteter
- Tilrettelegging for gode bomiljøer og bokvalitet

Hovedstrategiene

Fortetting langs kollektivtraseene

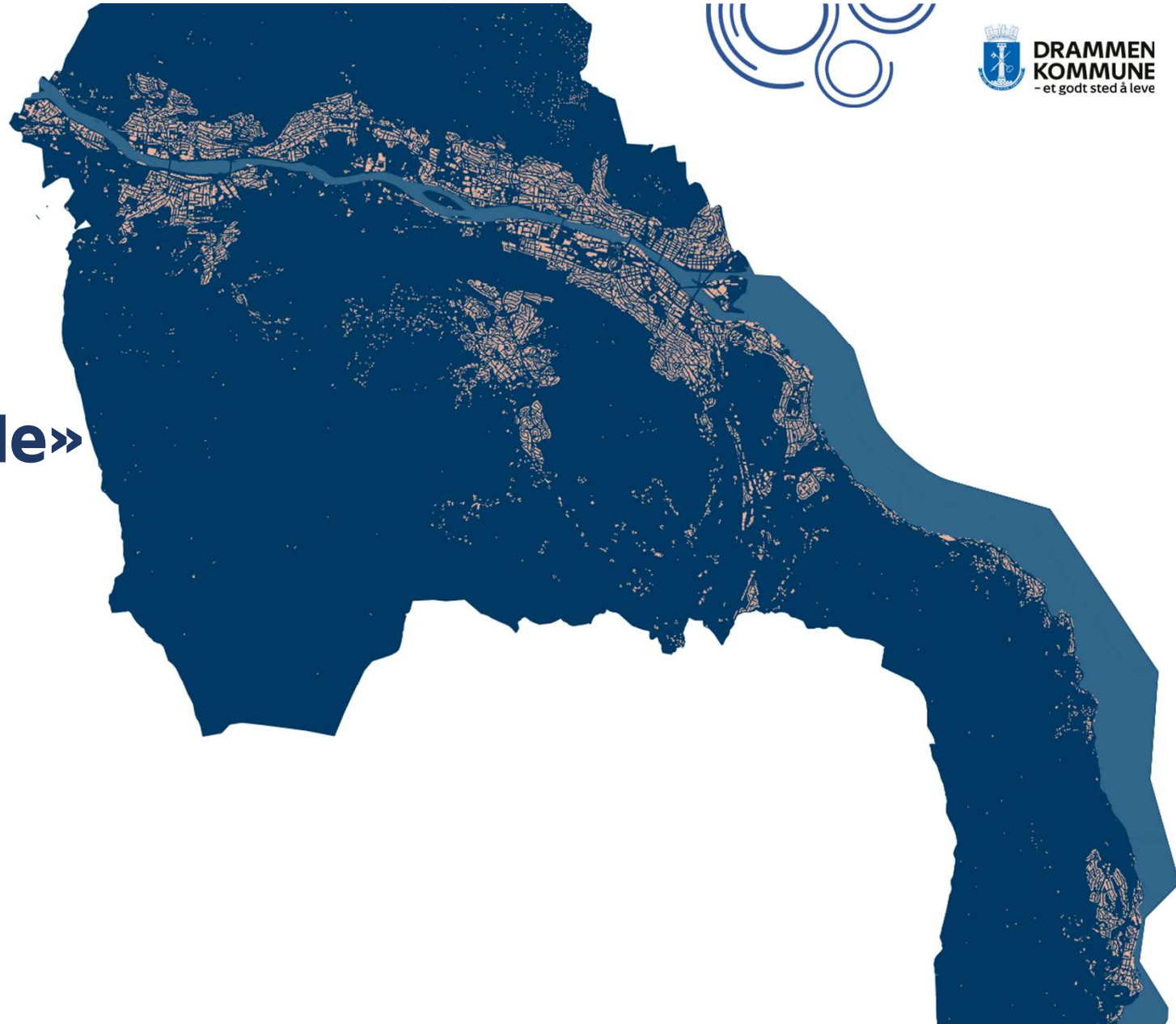
- Utnyttelse av eksisterende infrastruktur
- Reduksjon av transportbehovet

Resultatet
= «et øyeblikksbilde»

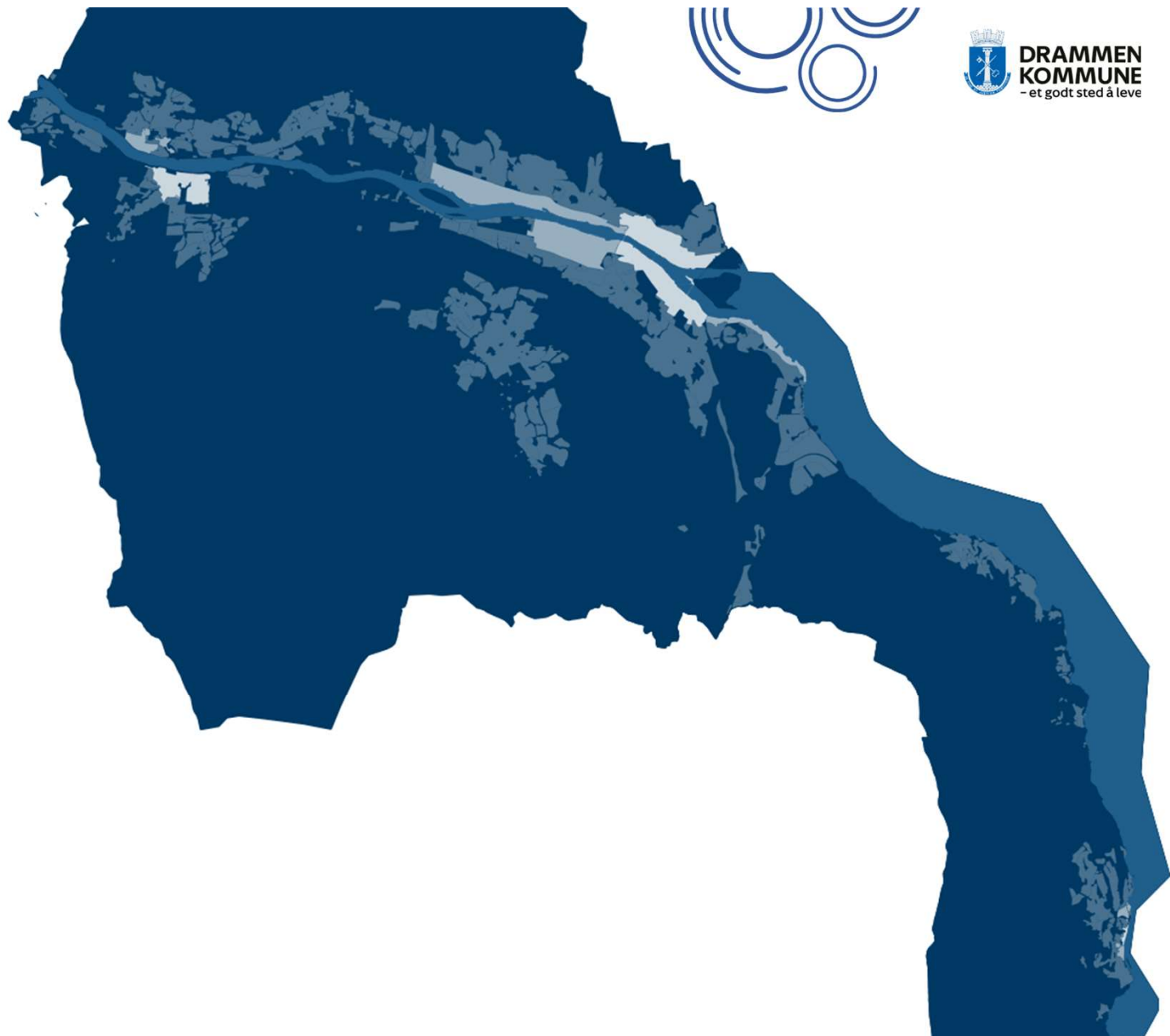
-hva bebygger vi?

oversette/sortere Hovedmaterialer

- a. Småhusområdene
- b. Mellomområdene
- c. Sentrumsområdene

Hovedmaterialene

a. Småhusområdene

Eksempel Solbergelva

Eksempel Åssiden

Eksempel Berger

Tegnforklaring

PBL. § 11 KOMMUNEPLANENS AREALDEL

AREALFORMÅL (PBL. §11-7)

Nåværende

Framtidig

BEBYGGELSE OG ANLEGG (PBL. § 11-7, nr 1)

 Boligbebyggelse (1110)

 Boligbebyggelse (1110 - 2)

a. Småhusområdene på kartet
- hvor er de?

a. Småhusområdene

- når kom de? hva tenkte man?

Modernisme, soneplaner og drabantbyer (1930-70/80)

Bolignød, boligreising: Tilrettelegge for et moderne byliv karakterisert av mobilitet, lys, luft og sunnhet.

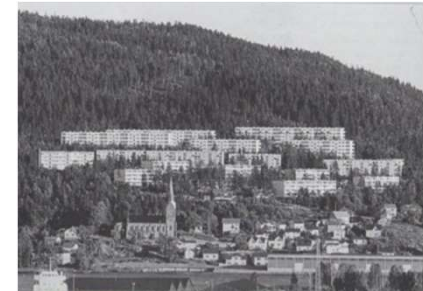
- segregering av trafikk - nye byområder uten tradisjonelle gater og plasser
- nye bygningstyper og bebyggelsesmønstre - punkthuset, lamellen - utformet for å gi tilgang på sol, lys, luft og utsikt, ikke for å omslutte rom

Motreaksjonen - «Tett-lav» (ca. 1970)

Ikke funksjonsblandet by og nettverk av offentlige rom som i den tradisjonelle sentrumsstrukturen

Ikke bevegelsens landskap og fugleperspektiv fra høyblokkene som i drabantbyene

- Men naboskap, nærmiljø, bakkekontakt, private og fellesprivate uterom

a. Småhusområdene

- hva består de av?

Bebyggelsen:
Eneboliger, rekkehus, lavblokker

Tetthet, høyder og boligtype (tomtestørrelse):
30% BYA, gesims- og mønehøyde, 7 og 9 meter

Transportstrukturen:
Adkomstveier, garasjer

Krav til vegutforming gjennom veg- og gatenormen
Parkeringsnormen, sone 3

Fritids-/aktivitetsstrukturen:
Marka, lekeplasser, skolegården

Krav til arealer til uteopphold og lek:
Fokus på det private uteoppholdsarealet, varierer med boligtype (fra 100 m² til 200 m² per boenhet)

Hva er typisk, hva kan de?

Hva styrer vi?

a. Småhusområdene

Refleksjonsspørsmål

Hva tenker du er det viktigste vi styrer i disse områdene?

Hvilke deler/elementer tenker du henger sammen i disse områdene, og hvordan påvirker de hverandre?

Hovedmaterialene

b. mellomområdene [omdanning og fortetting]

Eksempel Krokstad [«ferdig» omdannet]

Eksempel Tangenkaia

Eksempel Svelvik papirfabrikk

Kilde: Finn.no

Tegnforklaring

PBL. § 11 KOMMUNEPLANENS AREALDEL

AREALFORMÅL (PBL. §11-7)

Nåværende

Framtidig

BEBYGGELSE OG ANLEGG (PBL. § 11-7, nr 1)

 Komb. beb. og anl. form. (1800)

 Komb. beb. og anl. form. (1800 - 2)

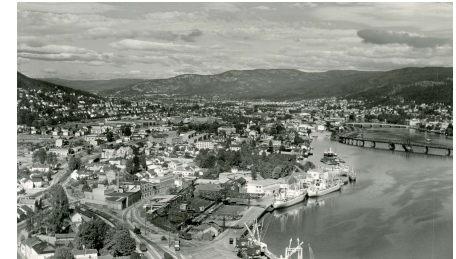
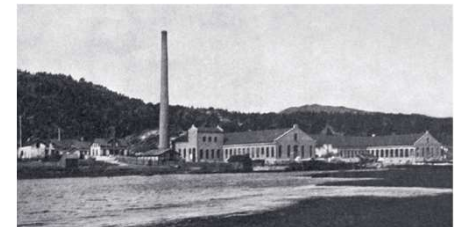
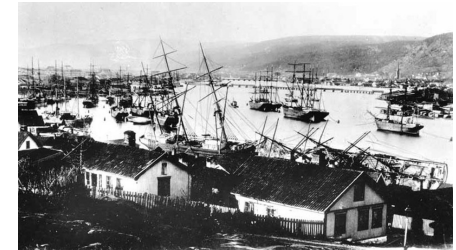
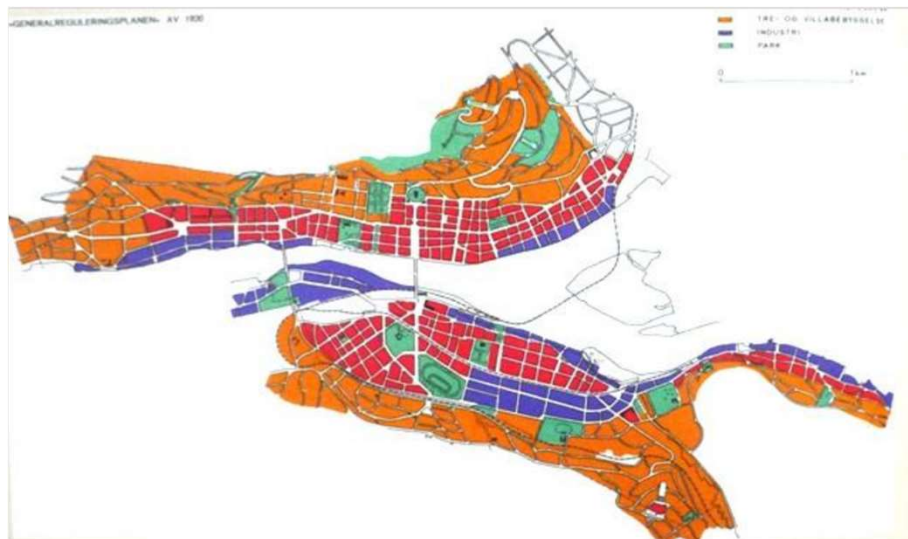
b. mellom [omdanning og fortetting] på kartet
- hvor er de?

b. mellomområdene

- når kom de? hva tenkte man?

«Rester» av industrien som vokste fram langs elva og en planlegging basert på sonedeling

b. mellomområdene

- hva består de av?

Bebyggelsen, forskjell på nå og fremover:

Nå - store industristrukturer

Fremover - blandet boligbebyggelse, «næring»

Transportstrukturen:

Viktige gjennomgående kollektivtraseer

Interne vei og gateforbindelser

Fritids-/aktivitetsstrukturen:

Elva, lek og aktivitetsarealer som del av større strukturer

Hva er typisk, hva kan de?

Tetthet, høyder, funksjonsblanding:

Kommuneplanen gir overordnede rammer

Detaljene konkretiseres i større områdereguleringsplaner

Detaljene styres i hver enkelt reguleringsplan

Krav til vei -og gateutforming gjennom veg- og gatenormen. Parkeringsnormen, sone 2.

Krav til arealer til uteopphold og lek:

Krav 30 m² per boenhet, ulik andel på tak gir ulik tetthet

Kravene til lek «slås» sammen for å skape arealer for aktivitet og møter

Hva styrer vi?

b. Mellom [omdanning og fortetting] Refleksjonsspørsmål

Hva tenker du er det viktigste vi styrer i disse områdene?

Hvilke deler/elementer tenker du henger sammen i disse områdene, og hvordan påvirker de hverandre?

Hovedmaterialene c. Sentrumsområdene

Eksempel Mjøndalen Sentrum

Eksempel Bragernes

Eksempel Svelvik Sentrum

Tegnforklaring

PBL. § 11 KOMMUNEPLANENS AREALDEL

AREALFORMÅL (PBL. §11-7)

Nåværende

Framtidig

BEBYGGELSE OG ANLEGG (PBL. § 11-7, nr 1)

 Sentrumsformål (1130)

c. Sentrumsområdene på kartet - hvor er de?

c. Sentrumsområdene

- når kom de? hva tenkte man?

Kvartalsplaner etter felles svensk-norsk bygningslov av 1845 (og senere 1870), sett av regler/løsninger knyttet til gatebredder:

- Pragmatiske hensyn som brann, fremkommelighet
- Skape orden og forutsigbarhet som ramme for rask utbygging (private utbyggere, spekulasjon) – og langsiktig vekst
- "Representative" gatefasader og byrom, geometrisk orden, gjennom regelmessighet og proporsjoner,
- Hierarki av rom med gater, parker og plasser som også var et uttrykk for borgerskapets ambisjoner og selvforståelse

c. Sentrumsområdene

- hva består de av?

Bebyggelsen:

Bolig- og forretningsgårder, signal- og monumentalbygg

Transportstrukturen:

Gatenett

Fritids-/aktivitetsstrukturen:

Torg, parker

Hva er typisk, hva kan de?

Tetthet, høyder, funksjonsblanding:

Sentrumsplaner styrer overordnede rammer,
Detaljene styres i hver enkelt reguleringsplan

Krav til gateutforming gjennom veg- og gatenormen
Parkeringsnormen sone 1

Krav til arealer til uteopphold og lek:

«MUA» ulike krav (fra 10 til 30 m² per boenhet) gir ulik tetthet
Kravene til lek «slås» sammen for å skape nye byrom for aktivitet
og møter

Hva styrer vi?

c. Sentrumsområdene

Refleksjonsspørsmål:

Hva tenker du er det viktigste vi styrer?

Hvilke deler/elementer tenker du henger sammen i disse områdene, og hvordan påvirker de hverandre?

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve